

**Tjänsteutlåtande**

Utfärdat 2020-03-05

Diarienummer 0335/20

Handläggare

Patrik Corswant

Telefon:031-368 02 42

E-post: patrik.corswant@stadshuset.goteborg.se

Förutsättningar för nytt huvudmannaskap för Tage

Förslag till beslut

I kommunstyrelsen och kommunfullmäktige:

1. Huvudmannaskapet för Tage överförs under innevarande år från kretslopp och vattennämnden till Göteborgs Stads Leasing AB.
2. Kommunfullmäktiges uppdrag i budget för 2020 till kommunstyrelsen avseende att utreda huvudmannaskapet för Tage med inriktning att verksamheten är överförd till annan huvudman från 2021, antecknas och förklaras fullgjort.

Sammanfattning

Kommunstyrelsen har genom kommunfullmäktiges budget 2020 fått i uppdrag att utreda huvudmannaskapet för Tage med inriktning att verksamheten är överförd till ny huvudman från 2021. Göteborgs interna återbrukssajt Tage är en kommunintern tjänst som liknar köp- och försäljningssajten ”Blocket” och används för annonsering av kontorsmöbler/inventarier. Ledningen för kretslopp och vatten bedömer att det finns potential att utöka verksamheten.

Stadsledningskontoret bedömer att Göteborgs Stads Leasing AB är den organisation som är mest lämpad att ta över huvudmannaskapet för Tage. Ledningen för Göteborgs Stads Leasing AB har visat intresse av att ta över verksamheten. Alternativet till att överlåta Tage till Göteborgs Stads Leasing AB är att låta verksamheten ligga kvar hos kretslopp och vattennämnden. Stadsledningskontoret bedömer att uppdraget ryms inom gällande reglemente, men det krävs i så fall att förvaltningen erhåller finansiering inom skattekollektivet för uppdraget då den inte kan finansieras via taxekollektivet.

Bedömning ur ekonomisk dimension

Tage har de senaste åren haft en budget på 0,5 mnkr. Stadsledningskontorets bedömning är att detta inte är tillräckligt för att utveckla och driva verksamheten oavsett huvudmannaskap.

Nämnden för kretslopp och vatten gjorde 2019 en framställan till kommunstyrelsen om att få finansiering för att genomföra ett pilotprojekt för en utökad verksamhet innehållande ett fysiskt Tagelager och transporttjänst under tre år. Nämnden bedömde då kostnaden till ca 4,4 mnkr årligen. Kommunstyrelsen avslog framställan. När likartade projekt genomförts i Stockholm och Malmö så har besparingen av inköp av nya möbler givit en kostnadsminskning i storleksordningen 10%. En ökning av ambitionsnivån skapar sannolikt en ökad användning och därmed ökad återvinning av stadens begagnade

möbler. Förvaltningen för inköp och upphandling redovisade i en staden-övergripande ”spendrapport” att Göteborgs Stads bolag och förvaltningar köpte in möbler och inredning för ca 140 mnkr under 2018.

Den ekonomiska konsekvensen av en överföring av verksamheten till ny huvudman är beroende av den framtida ambitionsnivån. Kommunfullmäktige har i budget 2020 inte uttryckt vilket tjänsteutbud som man vill att den nya huvudmannen ska erbjuda inom ramen för Tage. Stadsledningskontoret förutsätter att den nya huvudmannen inte utökar Tages verksamhet och kostnader utan att tjänsterna efterfrågas och kostnaderna accepteras av stadens bolag och förvaltningar.

Föreslagen huvudman har goda förutsättningar att driva verksamheten kostnadseffektivt inom ramen för sitt nuvarande uppdrag. Styrelse och ledning för Göteborgs Stads Leasing AB bör i dialog med företagets kunder ansvara för att utveckla Tage och ta fram en finansieringsmodell som fördelar bolagets självkostnad mellan stadens förvaltningar och bolag utan att skapa onödiga administrativa kostnader.

Flytt av huvudmannskapet i sig genererar inga egentliga kostnader.

Bedömning ur ekologisk dimension

Återbruk av möbler har en positiv inverkan på miljön. Återbruk av möbler innebär en reduktion av koldioxidutsläpp, förlänger livslängden på stadens material, arbetar i enlighet med målet att ligga högt i avfallstrappan i linje med EU-lagstiftning som säger att avfall ska i första hand förebyggas bland annat genom åtgärder vid exempelvis inköp och användning.

Bedömning ur social dimension

Om Tage utvecklas med fysiskt lager och transporttjänst finns det en god möjlighet att vid sidan av ordinarie personal skapa fler arbetstillfällen för personer som av olika anledningar har svårt att på egen hand ta sig ut i arbetslivet.

Representanter för arbetsmarknad och vuxenutbildningsförvaltningen samt daglig verksamhet har i dialog med förvaltningen för kretslopp och vatten uppgett att de är positiva. De kan bistå med att identifiera lämpliga personer som har svårt att komma ut på arbetsmarknaden och dela med sig av sin kunskap om olika typer av arbetsmarknadsåtgärder samt bistå med utbildning och handledning.

Ärendet

Kommunstyrelsen har genom kommunfullmäktiges budget 2020 fått i uppdrag att utreda huvudmannaskapet för Tage och Återbruket med inriktning att verksamheterna är överförda från 2021. Förutsättningarna för huvudmannaskapet för Tage rapporteras och framgår i detta tjänsteutlåtande.

Utredningen av huvudmannaskapet för Återbruket rapporteras i ärende Dnr 0630/20, som behandlas parallellt av kommunstyrelsen och kommunfullmäktige.

Beskrivning av ärendet

Under 2011 fick miljö- och klimatnämnden i uppdrag av kommunstyrelsen att ta fram en kommunintern hemsida – Tage. Mjukvaran som liknar köp- och försäljningssajten ”Blocket” används för kommunintern annonsering av kontorsmöbler/inventarier. På Tages hemsida kan bolag och förvaltningar lägga ut annonser om det finns möbler som någon vill skänka bort, alternativt lägga ut efterlysningar för övertagande av begagnade möbler. Allt på Tage är kostnadsfritt och det är upp till lämnare respektive mottagare att komma överens om när förmedlingen sker. Hemsidan lanserades under 2013 och förvaltas sedan dess av kretslopp och vatten. Tage (Kretslopp och vatten) har inget ansvar för det som annonseras ut, hur det lagras, hanteras eller transporteras. Detta är helt och hållet en fråga mellan dem som skänker och de som tar emot utannonserade möbler/inventarier.

Förutom själva hemsidan för annonser och efterlysningar finns det en rad olika dokument kopplat till hemsidan. Det finns diverse informationsmaterial, användarinstruktion, inköps- och avfallsrutin, regler för vad man kan lägga ut på Tage, regler/juridisk vägledning för återbruk inom staden, förebyggande av IT-avfall etc.

I den juridiska vägledningen på hemsidan finns det information om vem som man ska vända sig i olika frågor kring återanvändning. Information om juridiska frågor om att skänka, ta emot och sälja begagnat, hanterar juridiska avdelningen på stadsledningskontoret för. Juridiska frågor om att köpa begagnat ansvarar förvaltningen inköp och upphandling för. Därutöver har Göteborgs Stads Leasing AB ansvar för frågor rörande leasingavtal. Har man frågor om avfall och återanvändning eller vill få inspiration och introduktion för att komma igång med att minska avfall ska kretslopp och vattenförvaltningen kontaktas.

Kretslopp och vatten har sedan 2017 kommuncentral finansiering i kommunfullmäktiges budget på 4 mnkr att disponera för Tage och ”Skrota skräpet”. För 2020 uppgår budget till 4,1 mnkr, varav 2 mnkr kommer att åberopas. Förvaltningsledningen uppger att nämnden allokerat 0,5 mnkr per år till Tage som finansierat en halvtidstjänst. Då finansieringen inte varit tydligt kommunicerad mellan åren utan åberopats på årsbasis har detta medfört att Tage inte utvecklats nämnvärt efter 2017. Nämnden för kretslopp och vatten har genom kommunfullmäktiges budget för 2020 fått i uppdrag att avveckla ”Skrota skräpet” under innevarande år.

Den halvtidstjänst som jobbar med Tage upprätthåller basala systemfunktioner/registervård och agerar support dit verksamheterna kan ringa för att få hjälp att lägga ut annonser, rådgivning avseende återvinning, marknadsföring etc. Kretslopp och vatten har bedömt att de inte har legala möjligheter att finansiera verksamheten med egna medel eftersom förvaltningens intäkter utgörs av lagreglerade

taxor för hushållsavfall och vatten, inte verksamhetsavfall. Då Tage hanterar ”verksamhetsavfall” och inte hushållsavfall, så är bedömningen att verksamheten inte kan finansieras av taxemedel. Ledningen uppger att både nämnden och ledningen är positiva till Tages verksamhet men då den inte långsiktigt kan finansieras genom nämnden för kretslopp och vatten så ser man att det är bättre för staden att hitta en annan huvudman för verksamheten.

I dagsläget så publiceras det i storleksordningen 500 - 600 annonser per år på Tages hemsida. Kretslopp och vatten har beräknat att Tage förmedlat kontorsmöbler för ett andrahandsvärde på cirka 4 mnkr sedan starten 2013, vilket motsvarar ett nyinköpsvärde på drygt 31 mnkr. Förvaltningen har i dialog med användarna identifierat en rad förbättringsåtgärder i syfte att kunna förbättra och utveckla verksamheten. Bland annat har stadens bolag i dagsläget inte automatisk tillgång till Tage, utan varje bolags IT-avdelning måste ansöka om tillgång till stadens intranät för att kunna tilldela medarbetare access. Med bättre marknadsföring och en modernare mjukvara inkluderat en ”app” i telefonen så är bedömningen att verksamheten har förutsättningar att växa i sin nuvarande form.

Förutsättningar för att utveckla Tage

Tages hemsida tillgodoser basala funktioner för annonsering, men med dagens mått är applikationen omodern. Tage uppfattas som krånglig och omständlig. Det finns till exempel inga funktioner att matcha utbudet av möbler med efterfrågan och det kan vara knöligt att publicera bilder etc. Användarna behöver hjälp i många fall för att klara av att lägga ut annonser. Pengar saknas dock med nuvarande budget för att utveckla applikationen. Mjukvaran behöver utvecklas kontinuerligt för att hänga med den tekniska utvecklingen om den ska uppfattas som användarvänlig och modern.

Ledningen för kretslopp och vatten bedömer att det finns en stor potential att utöka verksamheten. Modernisering av själva mjukvaran kommer att ge viss effekt men för att nå stor effekt krävs en implementering av ett fysiskt bemannat lager dit bolag och förvaltningar kan lämna in överblivna möbler alternativt besöka för att se om det finns något intressant att återanvända. Ett fysiskt lager bör även kombineras med någon form av transporttjänst. Erfarenheter från andra kommuner har visat att intresset ökar om det går snabbt och smidigt för verksamheterna att bli av med sina begagnade möbler. Att enkelt kunna boka in en transport och sedan på överenskommen tid få de begagnade möblerna hämtade respektive blir utlämnade förenklar processen. Avsaknad av centralt lager och transporttjänst medför att många verksamheter gör det enkelt för sig och slänger fullt funktionsdugliga möbler istället för att annonsera ut dem. Det finns också verksamheter inom kommunen som inte känner till att Tage finns, samt ett flertal verksamheter som sällan använder tjänsten. Kretslopp och vatten har även bedömt att om Tage vid sidan om ett fysiskt lager blev bemannat för att utföra vissa reparationer och enklare re-design (slipning, målning etcetera) skulle verksamhetens förutsättningar förbättras. Med denna typ av tjänster skulle även lätt defekta/slitna inventarier kunna återanvändas. Denna typ av enklare arbetsuppgifter skulle kunna skapa fler möjligheter för människor som står långt ifrån arbetsmarknaden.

Genom att studera exempel från andra kommuner samt diskussion med de organisationer som använder Tage bedömer förvaltningsledningen att verksamheten har en potential att kunna tredubblas om ovanstående tjänster kopplas till Tage. Sammantaget bedömer

förvaltningsledningen att det utöver den miljömässiga aspekten finns en stor besparingspotential för kommunen som helhet.

Omvärldsanalys

Återvinning av möbler är relativt vanligt inom kommuner i Sverige.

”Stocket” återbruk är ett stadsövergripande projekt som startades av serviceförvaltningen i Stockholms stad i maj 2017 efter beslut av kommunfullmäktige. Det primära syftet med projektet är att de möbler och inventarier som köpts in av staden ska återbrukas så effektivt som möjligt. Inför projektstarten skapade serviceförvaltningen Stocket-webb och en under kontorstid bemannad support för användare för att underlätta förmedling av möbler och inventarier. På webben annonseras överblivna möbler. Det finns också möjlighet att publicera annonser för att göra efterlysningar. Alla anställda i staden har möjlighet att publicera annonser. På webben finns samlad information om återbruketjänsterna transport, fysiskt lager, reparation/remake (i liten skala), hjälp med inventering och annonsering. Stocket-webb kan användas på dator, mobil och surfplatta och nås via intranätets startsida och på webbadress stocket.stockholm.se. Successivt bjöds alla 48 förvaltningar och bolag i staden att nyttja återbruketjänster i Stocket.

Serviceförvaltningen i Stockholm redovisade i mars 2019 följande utvärdering av Stocket:

- Under perioden maj 2017 – december 2018 publicerades totalt 2604 annonser på webben
- I dagsläget nyttjar över 4600 anställda Stocket-webben aktivt, vilket motsvarar 10 procent av all personal
- Utgifterna för inköp av nya möbler och andra inventarier har under 1,5 år minskat med 16 miljoner kronor i jämförelse med om dessa hade köpts in
- Utebliven uppkomst av avfall beräknas till 161 ton för de 10 vanligast förekommande möblerna som förmedlats via Stocket-webben
- Uteblivna utsläpp av växthusgaser uppskattas till 536 ton för de 10 vanligast förekommande möblerna som förmedlats via Stocket-webben
- I projektet har 5 personer som befunnit sig långt från arbetsmarknaden erbjudits deltagarplats för arbetsträning varav 3 varit visstidsanställda.

Serviceförvaltningen i Stockholm har tagit fram tre förslag avseende hur verksamheten kan finansieras; att kostnaderna täcks via självkostnad, via anslag eller att kostnaderna fördelas ut inom stadens olika förvaltningar och bolag. För det sistnämnda presenteras två olika förslag på fördelningsnycklar. Stocket drivs från årsskiftet 2019/20 permanent av Arbetsmarknadsförvaltningen i Stockholm.

I Malmö kommun driver serviceförvaltningen ”Malvin”. Detta är ett bemannat fysiskt lager av främst begagnade möbler. Transporten till och från Malvin sköts av Malmö Återbyggdepå. Personalen som jobbar på Malvin fotograferar inkomna möbler och publicerar på Malvins hemsida. Malvins hemsida utgörs av en standardapplikation som är utvecklad av ett privat företag. Mjukvaran används av ett tiotal kommuner i Sverige. Personalen utför även mindre reparationer. Det finns möjlighet att anlita både möbeltapetseri och snickeriverkstad som drivs i av kommunalt ägda Arbetsmarknads-, gymnasie- och vuxenutbildningsförvaltningen. Men detta får Malvins användare göra på egen hand och dessa tjänster är inte gratis. Att annonsera och återvinna möbler via Malvin

är i övrigt gratis. På Malvin arbetar både fast anställd personal och personer som har någon form av åtgärdsanställning. Malmö stad uppges i en utredning ha minskat sina kostnader för möbelinköp med 10% under uppstartåret av 2013-2014.

En liknande verksamhet – ”Returen” drivs av Arbetsmarknadsenheten i Nyköping. Personal från Returen hämtar upp överblivna möbler hos verksamheterna i kommunen och annonserar ut dem på en hemsida. Sedan ombesörjer de transport till de verksamheter som vill ha de begagnade möblerna. Personalen som utgörs av både fast anställd personal och personer som har svårt att komma in på arbetsmarknaden utför även enklare reparationer. Returen förmedlade ca 650 objekt under 2015.

Kristianstads kommun bedriver genom Omsorgsförvaltningen – (Daglig verksamhet/arbete och sysselsättning) en likartad verksamhet – ”Möbellagret” inkluderande annonsmöjlighet, fysiskt lager, reparation och transportservice.

I Lerums kommun finns en hemsida likt Tage – ”Möblerum”. I dagsläget finns närmare 100 annonser med 300 olika objekt i ”Möblerum”. Verksamheten bedrivs av kommunens arbetsmarknadsenhet.

Ystads kommun har ett internt Blocket” för återbruk av möbler inom kommunen.

Västra Götalandsregionen (VGR) använder sig av en kopia av mjukvaran Tage. På VGR:s hemsida uppges att Göteborgs Stad delat med sig av mjukvaran Tage som är tillgänglig i en egen version för anställda inom VGR. VGR:s koncept är identiskt med Göteborgs.

Ekonomiska konsekvenser

Som nämnts ovan så har Tage de senaste åren haft en budget på 0,5 mnkr. Stadsledningskontorets bedömning är att detta inte är tillräckligt då det saknas pengar för att utveckla och driva IT-plattformen. Stockholms stad har i ett projekt ”Stocket”, som liknar ett utvecklat Tage (se ovan) uppskattat att det kostar i storleksordningen 1,7 mnkr att utveckla en robust och modern mjukvara och kostnaden för att upprätthålla mjukvaran och drifva den kostar det i storleksordningen 0,6 mnkr årligen. Stockholms stad har uppskattat att den årliga kostnaden att driva ”Stocket” inklusive fysiskt lager, reparation, transport, IT etc ligger på i storleksordningen 2,5 mnkr årligen. Denna kostnadsuppskattning baseras på att verksamheten till stora delar drivs med personal långt ifrån arbetsmarknaden där deras lön inte belastar ”Stocket”. Enbart 0,5 mnkr i lönekostnader finns upptaget i deras kostnadsuppskattning.

Kretslopp och Vatten har i en projektrapport från 2017 presenterat en uppskattning på var det skulle kosta att driva motsvarande verksamhet och har gjort bedömningen att den årliga kostnaden blir någonstans mellan 2,7–3,7 mnkr. Kostnadsuppskattningen inkluderar personalkostnader om 1,8 mnkr. I kretslopp och vattens kostnadsuppskattning budgeteras det inte nämnvärt för utveckling av IT-plattformen. Kretslopp och vattennämnden ansökte under 2017 om miljöstimulansmedel innefattade ett pilotprov av ett fysiskt lager till Tage. Projektet Tagelager beviljades inte finansiering från miljö- och klimatnämnden då konkurrensen var hög och budgeten för miljöstimulansmedel var lägre än tidigare år. Nämnden för kretslopp och vatten gjorde 2019 en framställan till kommunstyrelsen om att få finansiering för att genomföra ett pilotprojekt för ett Tagelager i enlighet med ovan beskrivning under tre år. Nämnden bedömde då kostnaden till ca 4,4 mnkr årligen. Kommunstyrelsen avsåg framställan.

Stockholms stad uppger att ”Stocket” under testperioden januari – december 2018 genererade en besparing på 12 miljoner, vilket motsvarar ungefär 10 procent av Stockholms stadsförvaltningars totala utgifter för inköp av möbler och inventarier under ett år. Under 2016 var förvaltningarnas totala inköp av möbler och inventarier cirka 147 miljoner kronor. 2017 var motsvarande totalbelopp cirka 131 miljoner kronor. 2018 låg den totala summan på cirka 127 miljoner kronor. ”Stocket” startades upp under maj 2017. I ett liknande projekt i Malmö uppges det att besparingen under det första verksamhetsåret låg på ungefär samma nivå som i Stockholm, dvs 10% av nyinköp av möbler och inventarier.

Alternativa huvudmän för Tage

Tage består i dagsläget av två typer tjänster. Dels är det fråga om en ren digital förmedlingstjänst och dels handlar det om miljörådgivning för återbruk. Det är viktigt att säkerställa en god kvalitet i båda dessa tjänster framöver.

Kretslopp och vatten har identifierat följande potentiella organisationer som skulle kunna ta på sig ansvaret att driva Tage:

- Nämnden för arbetsmarknad och vuxenutbildning
- Social resursnämnd
- Göteborgs stads Leasing AB
- Nämnden för inköp och upphandling
- Nämnden för Intraservice

Kretslopp och vatten

Nämnden har ibland annat följande uppdrag:

”Nämndens ändamål är att bidra till att skapa ett kretsloppssamhälle. Nämnden ska tillgodose invånare och övriga brukare inom Göteborgs Stads behov av en säker, effektiv och miljömässig vattenförsörjning och avloppshantering samt verka för en god resurshushållning.

Nämnden ska också svara för övergripande information och rådgivning i va- och avfallsfrågor i syfte att utveckla brukarnas beteende och förhållningssätt”.

Nämndens utpekade ansvar för att skapa ett kretsloppssamhälle och verka för en god resurshushållning medför att Tages verksamhet ligger inom ramen för nuvarande uppdrag. Oavsett vem som blir huvudman för Tage kan kretslopp och vatten anses ha i uppdrag att bidra med miljörådgivning och bevaka att förändringar i lagstiftning, EU-direktiv eller liknande inte påverkar nuvarande förutsättningar för hur staden bedriver cirkulär ekonomi i form av tjänster såsom Tage. Oavsett huvudman är det därför lämpligt att kretslopp och vattennämnden inom ramen för sitt ordinarie uppdrag tar visst ansvar för legala och miljömässiga aspekter framöver.

Intraservice

Såsom Tage bedrivs idag kan intraservice vara en alternativ huvudman. Förvaltningen har en kompetent organisation för systemutveckling, systemförvaltning och teknisk helpdesk. Det är inte rimligt att intraservice upprätthåller tjänsten avseende miljörådgivning och juridik, utan sannolikt kommer intraservice som huvudman enbart att säkerställa att den tekniska plattformen utvecklas och fungerar. Det är utifrån kretslopp och vattens reglemente rimligt att nämnden ansvarar för miljörådgivning och säkerställer att

förändring i lagstiftning, EU-direktiv eller liknande inte påverkar förutsättningarna för att bedriva Tage i sin nuvarande form. I reglementet för intraservice framgår följande:

”Nämnden ska utföra samordnad intern service till stadens förvaltningar, bolag och stiftelser. Nämnden får också utföra dessa uppgifter för delägda bolag, kommunalförbund eller gemensam nämnd eller liknande som staden ingår i. Nämnden har till uppgift att 1. utveckla och driva arbets sätt för den interna serviceutvecklingen och delta i stadens gemensamma arbete kring planering, beredning, utveckling och uppföljning av den interna servicen i staden. 2. utveckla, leverera, och följa upp samordnade interna tjänster med IT-stöd i staden. Detta ska ske i enlighet med de av kommunfullmäktige fastställda riktlinjer för styrning av kommungemensamma interna tjänster. 3. besluta om ärenden gällande stadsgemensamma IT-stöd och vid behov bereda ärenden inom detta område till kommunstyrelsen och kommunfullmäktige.”

Stadsledningskontoret gör bedömningen att Tages nuvarande verksamhet ryms inom ramen för nämndens reglemente. Om verksamheten ska utvecklas med fysiskt lager med mera i enlighet med beskrivning ovan finns det organisationer som är mer lämpade för detta än intraservice.

Inköp och upphandling

Nämnden är stadens strategiska resurs i upphandlingsfrågor. Förvaltningen är stadens inköpscentral och tillhandahåller ramavtal för varor och tjänster av gemensamt intresse för stadens förvaltningar och bolag. Nämndens verksamhet är av strategisk betydelse för att staden utifrån uppställda krav ska kunna uppnå bästa möjliga affärsvillkor samt för att säkerställa att syfte i stadens riktlinje för inköp och upphandling uppnås.

Utifrån nämndens uppdrag är det inte naturligt att överväga en flytt till Tage till inköp och upphandling. Tage är inte en inköpsfråga. Inköp och upphandling bedriver inte denna typ av verksamhet. Inköp och upphandling har inte visat intresse att ta över Tage.

Arbetsmarknad och vuxenutbildning samt social resurs

Nämnden för arbetsmarknad och vuxenutbildning har övergripande ansvar för den kommunala vuxenutbildningen och särskild utbildning för vuxna. Nämnden ska för hela stadens räkning anordna arbetsmarknadspolitiska åtgärder och i övrigt ta de initiativ som behövs för att främja sysselsättningssituationen. Nämnden för social resurs ska stödja stadsdelsnämnderna i deras kommunala ändamål. Nämnden ska stödja stadsdelsnämnderna enligt beslut av lagstiftare eller kommunfullmäktige. En stor del av social resurs verksamhet handlar som myndighetsutövning. Nämnden ansvarar även för viss utförarverksamhet.

Kretslopp och vatten har varit kontakt med representanter för båda dessa förvaltningar. Ingen av dem driver någon liknande verksamhet i dagsläget och de har inte visat intresse för att ta över verksamheten. Tages verksamhet kan skapa arbetstillfällen för personer långt ifrån arbetsmarknaden, men det är inte Tages primära uppgift. Tages huvudsyfte är att säkerställa förutsättningar för cirkulär ekonomi för stadens begagnade möbler och inventarier. Stadsledningskontoret ser inte att varken arbetsmarknad och vuxenutbildningsförvaltningen eller social resursförvaltning är ett förstahandsalternativ avseende ny huvudman för Tage. Förvaltningarna har varken miljöfrågor eller IT-utveckling som en del av sitt kärnuppdrag. Social resurs är direkt berörd av den pågående omorganisationen av stadsdelsnämndsstrukturen vilket innebär att nuvarande förvaltning inte är aktuell som ny huvudman för Tage.

Göteborgs stads Leasing AB

Diskussioner har även förts med Göteborgs Stads Leasing AB eftersom en stor del av Göteborgs Stads möbler är leasade och ägs av bolaget. Bolaget bedriver även verksamheten Stadens bud, vilket är en viktig förutsättning om Tages verksamhet ska utökas med fysiskt lager och transportservice.

I bolagets ägardirektiv kan man bland annat läsa följande:

”GSLAB skall ligga i framkant avseende miljöarbete och miljöutveckling samt i arbetet med att främja integration, mångfald och motverka diskriminering.

Investeringar och utveckling av verksamheten skall kännetecknas av långsiktiga affärsmässigt motiverade ställningstagande på såväl kommersiella grunder som med beaktande av den samhällsnytta bolaget skall generera till staden.

Inom operationell leasing är även uppdraget att erbjuda samordning av miljö- och säkerhet kring stadens trafik- och varutransportbehov samt att arbeta förebyggande när det gäller fordonsrelaterade skador och skadekostnader.

Inom finansiell leasing ska bolaget erbjuda enkla, begripliga och kostnadseffektiva finansieringslösningar av lös egendom såsom kontorsutrustning, datorer, maskiner, spårvagnar, utrustning för pedagogisk verksamhet och därtill anknytande verksamheter. Bolaget ska vara stadens expertorgan ifråga om leasingfinansiering och svara för Göteborgs Stads verksamheters behov av rådgivning och konsultation.”

Stadsledningskontoret gör bedömningen att ett utökat Tage, inkluderat fysiskt lager och transporttjänst ryms inom nuvarande ägardirektiv. Ledningen för Göteborgs Stads Leasing AB har visat intresse för att ta över verksamheten som i så fall sannolikt blir en del av budverksamheten.

Även om Göteborgs Stads Leasing AB har i uppdrag att ligga i framkant avseende miljöarbete och miljöutveckling är det rimligt att bolaget får stöd av kretslopp och vatten och miljöförvaltningen i frågor som berör miljörådgivning och omvärldsanalys avseende styrande miljödokument inom staden, lagstiftning, EU-direktiv etc. som kan komma att påverka Tages verksamhetsutformning.

Potentiella externa huvudmän

Det finns beroende på ambitionsnivå en möjlighet att använda sig av privata marknaden för delar av Tages verksamhet. Det finns även externt utvecklade standardapplikationer med köp/säljfunktioner att upphandla på marknaden. Den applikation som exempelvis används i ”Malvin” i Malmö är en externt utvecklad standardapplikation. Med Tages nuvarande verksamhet kan utveckling och drift av applikation läggas på extern part. För detta krävs dock en kommunintern ägare och beställare, och ett externt driftsuppdrag måste finansieras. Om verksamheten utvecklas med lager, reparation och transportservice finns privata aktörer som kan vara intresserade av delar av detta uppdrag. Det finns en externmarknad för köp/sälj och reparationer för begagnade möbler. Men då Tages verksamhet i dagsläget enbart vänder sig till kommunala organisationer och allt är utan kostnad för verksamheterna så finns det inget ekonomiskt incitament för externa organisationer att ta över verksamheten utan att få betalt. Just nu genomför inköp och upphandlingsförvaltningen en ramavtalsupphandling avseende begagnade möbler och möbelreparation. Externa transportföretag är en möjlighet att anlita för transporter.

För att släppa in externa intressenter som underentreprenörer för Tage krävs i vilket fall som helst en kommunal huvudman som handlar upp tjänster och tar på sig ett ekonomiskt ansvar.

Att samla in och skänka överblivna möbler till privata organisationer i syfte att säkerställa återanvändning som alternativ till Tage är en möjlighet. Det finns dock juridiska restriktioner avseende vad stadens verksamheter kan skänka bort. Materiel som saknar kommersiellt värde kan skänkas till välgörenhet. Det strider dock mot kommunallagen att skänka bort materiel av kommersiellt värde. Kostar det mer att administrera försäljning än det beräknade värdet man kan få ut för materielen så anses detta som kommersiellt värde som lika med noll.

Stadsledningskontorets bedömning

Stadsledningskontoret bedömer att Göteborgs Stads Leasing AB är den organisation som är mest lämpad att ta över huvudmannaskapet för Tage. Då bolaget äger och finansierar ca 90% av stadens möbler samt att de driver Stadens bud är det naturligt att överföra verksamheten till Göteborgs Stads Leasing AB.

Kommunfullmäktige har i budget 2020 inte uttryckt vilket tjänstebud som man vill att den nya huvudmannen ska erbjuda inom ramen för Tage. Stadsledningskontoret förutsätter att den nya huvudmannen inte utökar Tages verksamhet och kostnader utan att tjänsterna efterfrågas och kostnaderna accepteras av stadens bolag och förvaltningar. Om tveksamhet uppstår bör styrelsen för Göteborgs Stads Leasing AB hemställa till kommunfullmäktige för att få vägledning i frågan.

Oavsett om Tage utvecklas med lager och transporttjänst eller om verksamheten förblir såsom idag har verksamheten en naturlig koppling till Göteborgs Stads Leasing AB. Styrelse och ledning för Göteborgs Stads Leasing AB bör ansvara för att inom ramen för sitt linjeuppdrag i dialog med sina kunder ta fram ett lämpligt affärsupplägg och en finansieringsmodell som fördelar bolagets självkostnad mellan stadens förvaltningar och bolag utan att skapa onödiga administrativa kostnader. Bolaget har exempelvis en möjlighet att finansiera Tage genom att lägga på en återbruksavgift på leasingavtalen för att få kostnadstäckning. Överföring av Tage kan ske relativt snabbt efter det att kommunfullmäktige fattat beslut i frågan.

Om Göteborgs Stads Leasing AB blir ny huvudman så förutsätter stadsledningskontoret att kretslopp och vatten vid behov bistår bolaget inom ramen för sitt kärnuppdrag avseende miljörådgivning till Tages brukare, omvärldsanalys avseende styrande miljödokument inom staden, lagstiftning, EU-direktiv etcetera som kan komma att påverka Tages verksamhetsutformning. Kretslopp och vatten för inom ramen för sitt uppdrag kontinuerliga diskussioner med exempelvis miljöförvaltningen som svarar för utveckling av stadens miljömål och miljöstyrning. Kretslopp och vatten bör således fortsatt ha visst ansvar för de regelverk som är kopplade till Tages hemsida.

Ett alternativ till att överlåta Tage till Göteborgs Stads Leasing AB är att låta verksamheten ligga kvar hos kretslopp och vatten. Stadsledningskontoret bedömer att uppdraget ryms inom gällande reglemente, men för att förvaltningen ska kunna utveckla verksamheten på ett långsiktigt hållbart sätt så krävs att förvaltningen erhåller en långsiktig skattefinansierad finansiering för uppdraget. Det finns också en möjlighet att överföra verksamheten till intraservice då Tage kan betraktas som en form av intern

service för stadens olika organisationer där navet utgörs av drift och utveckling av IT-plattformen. Intraservice saknar dock vinstmedel från den löpande verksamheten för att kunna finansiera Tage. Om huvudmannskapet flyttas till intraservice behövs antingen en finansiering från kommunfullmäktige alternativt att nämnden på lämpligt sätt fakturerar ut de faktiska kostnaderna för drift av Tage på stadens bolag och förvaltningar.

Magnus Sigfússon

Eva Hessman

Direktör Stadsutveckling

Stadsdirektör